

LUPTA

le combat

Director : Mihai Korne

Redactor : Antonia Constantinescu

COSTUL ABONAMENTULUI PE UN AN

In franci francezi

FRANTA FRF 250
EUROPA FRF 300

In alte valute tariful este majorat
pentru acoperirea cheltuielilor
bancare :
DM 100 - Fr. Elv. 90 - L. St. 35

Cu avionul :

AFRICA FRF 350 USA 60 sau echivalent
AMERICA DE NORD
ISRAEL
AMERICA DE SUD
ASIA FRF 400 USA 70 sau echivalent
AUSTRALIA

125, Bureaux de la Colline - 92213 St-Cloud - France

Téléphone : (33-1) 41 12 03 73 - Tétex 270125F

Commission Paritaire N° 65481 - C.C.P. : 11 341 71 A Paris

Téléfax : (33-1) 41 12 03 79

Numărul 295

octombrie 1998

OCAZII PIERDUTE

Perioada de aproape un an de când Lupta și-a suspendat apariția ne îndeamna să facem în acest număr mai degrabă un bilanț decât să consemnăm actualitatea pe care cititorii noștri au urmărit-o din alte surse. În consecință, publicăm alături o cronologie selectivă a evenimentelor politice din țară, începând cu decembrie 1997.

În rândurile ce urmează, încercăm o analiză comparativă a nouă ani de la prăbușirea sistemului comunist și doi ani de la alegerea actualului parlament și a președintelui Emil Constantinescu.

□

În 1989, comunismul s-a prăbușit în toate țările Europei de Centru, cu excepția Ungariei și Albaniei, dar evoluția lor a fost diferită. În țările în care alegerile au fost relativ oneste din plecare (Polonia, Ungaria, Cehoslovacia), opoziția necomunistă a guvernat primii ani, urmată apoi de neocomuniști. Acești ani au coincis cu expansiunea economiilor liberale din Asia, Europa și America, care au investit în țările din Europa de Centru ce efectuau reformele economice. Nu era cazul României. Iliescu și guvernele Roman, Stolojan sau Văcăroiu au limitat reformele la aparențe, păstrând structurile dirijiste, și au descurajat capitalurile străine în perioada fastă în care erau dispuse să asume riscuri în fostele țări comuniste.

Schimbarea de guvernare din toamna lui 1996 a dat o nouă șansă României, mai ales după ce Emil Constantinescu a reușit să restabilească, după primele luni de guvernare, imaginea României pe plan internațional.

Urmarea a fost mai tristă. În ciuda sprijinului populației care a acceptat sacrificiile, reformele plănuite de președinte și de primul ministru Victor Ciorbea nu au fost înfăptuite. Opoziția unei părți foarte importante din coaliția guvernamentală a dus la demisia premerului și la înlocuirea sa cu Radu Vasile, cunoscut ca fiind un adept al economiei dirigiste. Reticența instituțiilor internaționale, FMI, Banca

Mondială sau Banca Europeană și, ca urmare, reticența capitalurilor occidentale, s-a răsfrânt asupra României. De șase luni, cu excepția unor rare comentarii critice, am dispărut din preocupările presei internaționale care ne fusese deosebit de favorabilă în cursul anului trecut.

După căderea comunismului, a fost a doua ocazie pierdută de a ne integra Europei, ceea ce, în ochii noștri este cu mult mai dăunător țării decât neapartenența la NATO.

Poziția pe care o are România ca zona de stabilitate în Sud-Estul Europei, la răscrucea drumurilor est-Vest și Nord-Sud rămâne prielnică. Ar fi însă o greșală să-i supraestimăm importanța. Occidentul dispune de multe alte drumuri.

□

Criza mondială care s-a declanșat în ultimele luni a redus simțitor capitalurile disponibile și a necesitat intervenții masive în Asia sau America de Sud, regiuni cu mult mai importante pentru economia mondială, decât Rusia și statele vecine, inclusiv România.

Nu am făcut reforma când am fi fost ajutați și urmează să o facem sau nu singuri.

De nouă ani cadrele politice și economice din România sa-u opus, cu rare excepții, privatizării, oricare erau apartenențele politice. Opoziția era mai înverșunată la cei care dețineau pîrghiile economice, prin PDSR sau PD, dar mentalitatea dirigistă se regăsea și printre liberali sau țărăniști. Formația Academiei de Studii Economice (ASE) și școala de planificare a COMECON-ului nu sunt singurele cauze. Tradiția etatistă exista deja în România înaintea ultimului război mondial și s-a accentuat după aceea în toate statele dominate de URSS. Etatismul comunist nu era doar economic, ci total. Desigur, a stîrnit reacții colective ce variau în funcție de țară. În țări catolice, ca Polonia sau protestante ca Ungaria și Cehoslovacia, religia a fost contraponderea majoră care a întărit ulterior ideea

drepturilor omului și a dezvoltat pe plan economic inițiativa și întreprinderea privată.

Religia ortodoxă, ca și cea musulmană, nu a reprezentat aceeași contrapondere față de etatism, în măsura în care clerul era de mult integrat și dependent de stat, fără sa aibă sprijinele externe pe care le aveau ierarhiile catolice sau protestante. În țări ortodoxe sau musulmane, reacția împotriva etatismului a luat alte aspecte, printre care cel al mafiilor ce își însușesc pozițiile și întreprinderile economice în diferitele republici din fosta URSS, în România, Bulgaria sau Serbia. Firește că mafii exista și în Polonia, Ungaria, Cehia, Slovenia sau Croația, dar ponderea lor este mult mai slabă fiindcă funcționează cu precădere conform mecanismelor de piață liberă.

□

Refuzul de a privatiza întreprinderile de stat a permis mafiilor să le secătuiască și sa plaseze în Occident sumele realizate. Operația aducea și occidentalilor un câștig care este dublu : participa la finanțarea economiilor din Vest și distruge, simultan, întreprinderile din Est care ar fi putut, eventual, deveni concurente grație unei mâini de lucru calificate și ieftine. La stadiul actual, puține sunt întreprinderile din România dar și din alte state foste comuniste, care să mai poată fi concurențiale pe plan mondial. În majoritatea cazurilor, privatizările ce se vor face nu pot interesa decât piața internă.

Nu știm cîți din întreprinzătorii români, care și-au constituit recent capitaluri pentru a prelua întreprinderile privatizabile, vor fi în măsură să le dezvolte. Dacă reușesc vor putea găsi ulterior capitaluri străine care sa le aducă la nivelul competiției mondiale. Altfel vor dispărea. Întreprinderile neprivatizate vor dispărea însă în orice caz. Chiar dacă sunt de talia RENEL-ului, statul român nu le va putea menține la nesfîrșit, iar competiția mondială nu se va opri la granițele României.

Criza mondială nu poate decât sa accelereze fenomenul.

Mihai KORNE

Au trecut 10 luni de când publicația noastră și-a suspendat apariția. Pe parcursul celor 294 de numere (ultimul a apărut în 22 decembrie 1997), timp de 16 ani, i-am obișnuit pe cititorii noștri cu relatarea, de două ori pe lună, a evenimentelor celor mai semnificative, mai ales politice, din țară și din exil. Ni s-a părut util să reînnoim firul apariției LUPTEI cu un "răboj" consemnând ceea ce s-a petrecut pe scena politică românească în acest răstimp crucial pentru prezentul și viitorul României.

Mulțumim prietenilor LUPTEI pentru mesajele de simpatie, pentru solidaritatea care ne-a stimulat în străduința de a ne regăsi cititorii.

DECEMBRIE 1997

- șanatul "ne retragem din guvern".

- Abia remaniat guvernul, șubrezenia coaliției se vedește din nou. Hotărîrea ca executivul să conducă în perioada vacanței parlamentare din iarnă prin ordonanțe a trecut doar cu un vot în plus, pentru că PD a votat contra!

- Sondaj CSI : CDR - 24,8%; PDSR - 13%; Al. p. R. - 9,9%; USD - 9,3%; PRM - 8,1%. La poziția 30, întrebarea era : "Senatorul C. Ticu Dumitrescu a propus ca fiecare cetățean să aibă acces la dosarul său de securitate. Conducerea țărănistă nu a fost de acord. Cine are dreptate?" Răspunsuri : Senatorul C.T. Dumitrescu - 57%; conducerea țărănistă - 16,5%; nu știu - 25,7%.

- 22 decembrie - CSAT i-a cerut lui Adrian Severin "să-și asume răspunderea politică" pentru acuzațiile sale din interviul dat ziarului "Azi" (22 septembrie 1997) referitoare la apartenența la servicii străine a unor lideri de partide și directori de ziare, și care, după trei luni de cercetări (Severin a dat directorului SIE, Cătălin Harangea documentele cu pricina), s-au dovedit neîntemeiate. A doua zi, Severin și-a prezentat demisia, declarînd însă: "nu retractez absolut nimic din afirmațiile mele. Sînt dezamăgit și surprins că au fost confirmate doar parțial de SRI și SIE", precizînd că "singur împotriva tuturor nu pot face mare lucru". "Lista Severin" este publicată de "România Mare", printre citați aflîndu-se : Viorel Sălajean, Teodor Meleșcanu, Octavian Paler, C.V. Tudor, Mihai Băcanu... În aceeași zi, PD l-a nominalizat pentru postul de ministru de Exteren pe Andrei Pleșu, care preia efectiv această funcție pe 29 decembrie.

- 29 decembrie - Victor Ciorbea îl critică în ședința de guvern pe ministrul Transporturilor, Traian Băsescu (PD), care declarase într-un interviu din "Evenimentul Zilei" că guvernul (din care face parte!), este lipsit de voință politică și a ratat cele 6 luni în care avea suport popular pentru a face reforma. Vexat de admonesterea premierului, Băsescu a demisionat.

La 8 ani de la evenimentele din decembrie 1989. — Șeful parchetelor militare, gen Costică Voinea, și Procurorul general al României, Sorin Moisescu, l-au citat pe Ion Iliescu ca martor la Parchetul Militar referitor la înarmarea civililor de la Televiziune, unde, în zilele lui decembrie 1989, au murit 80 de oameni și au fost rănite 200 de persoane. Convocarea se baza pe declarațiile colonelului Ciocodei. Acesta însă și-a retras cu seninătate acuzațiile ... PDSR și PRM n-au luat parte la ședința festivă din Parlament, pe 22 decembrie.

- Prin ordinul 522 din 19 nov. 1997, sunt îngrădite

drepturile celor din armată de a da declarații Parchetului sau Tribunalului sau în alte condiții despre modul în care au participat la revoluție sau despre ce au văzut. Traian Orban (interviu publicat în "22", decembrie 1997) vorbește de implicarea generalilor Topliceanu și Degeratu în represiunea de la Cluj, a generalului Paul Vasile devenit general de brigada sau de colonelul Zeca, azi general de brigada la Constanța, și de gen. Gușe, în represiunea de la Timișoara.

- Parchetul de pe lângă Curtea Supremă de Justiție, prin secția Parchetelor militare, a finalizat dosarul de trimisuri în judecată a generalilor V. Stănculescu și Mihai Chișac cu acuzația de omor deosebit de grav și tentativă de omor. Pe 22 decembrie 1997, la ședința festivă din parlament, Petre Roman a elogiat armata. Instituția Avocatul Poporului, din lipsă de sediu, lucrează în bufetul Senatului. De altfel, corespondența poartă uneori adresa: "Avocatul Poporului, pentru Bufetul Senatului"... Bugetul pe 1997 prevedea pentru această instituție 75 de angajai. Din lipsă de spațiu, angajările s-au făcut pînă acum în funcție de numărul de scaune din bufet.

IANUARIE - mineriada politică

5 ianuarie - Victor Ciorbea declară, într-un interviu publicat de "România liberă", că o guvernare fără principii nu are nici un sens și reiterează voința de a respecta principiul restitutio in integrum, legea deconspirării Securității și disciplina guvernamentală. În aceeași zi, P.D. face publică în mass media pretenția ca Victor Ciorbea să fie schimbat pentru ca i-ar fi forțat ministrului Traian Băsescu demisia, subsciriind astfel, ca partid de guvernămînt, la contestarea eficacității executivului. De altfel, secretarul Guvernului, Remus Oprea, este de părere ca "ieșirea" lui Băsescu nu este una temperamentală, ci e vorba de un demers premeditat. La cerea de a nominaliza alt ministru al Transporturilor, PD îl numește tot pe Traian Băsescu, reintegrare juridică și moarță imposibilă, răspunde V. Ciorbea.

PD demarează confruntarea cu șeful Executivului în plină iarnă, în absența Legii Bugetului, la două luni de la remanierea guvernamentală, cînd n-a suflat o vorbă despre nemulțumirile sale reformiste. Începe baletul întîlnirilor și declarațiilor în cascadă a liderilor coaliției majoritare (PNȚCD, PNL, UDMR, PD), lansarea de termene, garanții, întîlniri de taină... Presa se implică pînă la vicierea, conștientă sau nu a informației. O voce critică la adresa guvernului Ciorbea, chiar din PNȚCD, este cea a lui Radu Vasile. În străinătate se instalează "imaginea unei țări cu instabilitate guvernamentală", avînd efecte economice dezastruase.

13 ianuarie. Consiliul CDR decide refacerea Protocolului, singura șansă de menținere a coaliției, iar Radu Vasile, purtătorul de cuvînt al PNȚCD, este pus sub embargo...

14 ianuarie - Emil Constantinescu adresează conducerii PD o scrisoare în care speră că partidul va rămîne în coaliție. Consiliul Național de Coordonare PD decide retragerea sprijinului politic premierului Ciorbea, cerînd formarea unui nou guvern capabil să reia firul reformei pînă la 31 martie. Dacă nu, PD se va retrage din executiv. Reproșuri: nerespectarea programului de guvernare, sincopele reformei, numărul mare de ordonanțe guvernamentale.

15 ianuarie - Neîmplinirile revin tuturor partidelor din coaliție, replică Biroul de Coordonare PNȚCD, întrebîndu-se de ce PD nu a formulat actualele acuzații în discuțiile de remaniere a guvernului din decembrie, în ședințele liderilor coaliției sau în ședințele Executivului. Socotind prioritare adoptarea Legii Bugetului și concretizarea programului de reformă, cere la rîndul său PD-ului ca, pînă în 19 ianuarie, să-și reconsidere decizia.

- În aceeași zi, John Hill anunța că misiunea FMI ce trebuia să sosească în 21 ianuarie, pentru o nouă analiză a acordului stand-by, își amîna vizita pînă la clarificarea situației politice.

- Consiliul Național al Alianței Civice își reafirmă sprijinul pentru cabinetul Ciorbea, amintind că trei luni guvernul a fost paralizat de falsa alarmă trasă de Adrian Severin și că, abia remaniat, executivul este din nou împiedicat să lucreze de "cazul Băsescu".

16 ianuarie - Emil Constantinescu retrimite Parlamentului Legea remunerării demnitarilor, fiindcă "aplicarea imediată a acestei Legi ar crea o discrepanță profund inechitabilă și inacceptabilă".

17 ianuarie - în discursul său televizat, președintele țării socotește că rezolvarea actualei crize politice revine Legislativului, nu prin schimbarea unui om ci prin raportarea la problema esențială a reformei.

21 ianuarie - Sesiunea extraordinară a Parlamentului, convocată de președintele țării. E vorba de asumarea răspunderii guvernamentale pentru Legea Privatizării. Se miza pe faptul că nici un partid nu-și poate permite luxul să voteze împotriva acestei legi. PD a argumentat însă că votul pentru această Lege nu înseamnă și un vot de încredere. Detaliu: ministrii PD nu s-au așezat, demonstrativ, pe banca guvernamentală, unde s-a rătăcit doar nou numitul Andrei Pleșu. Legea a trecut, dar criza n-a fost dezamorsată.

Sondaj IMAS (16-17/I) - primul ministru trebuie înlocuit - 47%; nu trebuie înlocuit - 39%; nu vor alegeri anticipate - 59%; vor alegeri anticipate - 31%. Sondaj CURS (16-17/I). CDR - 48%; PD - 18%; PDSR - 15%; PRM - 10%. Pentru soluționarea crizei, continuarea coaliției actuale - 41%; schimbarea guvernului - 30%; alegeri anticipate - 14%; guvernare fără PD - 6%.

23-24 ianuarie - Emil Constantinescu participă la întîlnirea de la Levoca (Slovacia), prima participare a României la reuniunea șefilor din Europa Centrală (clubul țărilor favorizate pentru integrarea europeană).

25-27 ianuarie, Emil Constantinescu inaugurează în Ungaria consualtul de la Szeged, oraș înfrățit cu Timișoara.

29 ianuarie - PD declară că își retrage miniștri din guvern, dar formația lui Petre Roman ține să-și păstreze prefectii, subprefecții și să continue a conduce Garda Financiară...

În aceeași zi, Emil Constantinescu pleacă la Davos.

31 ianuarie - Wim van Velzen, președintele Uniunii europene creștin democrat, aflat la București, declară la o conferință de presă: "este greu să explici că PD este cu un picior în coaliție și cu altul afară, ceea ce duce la instabilitate și pune sub semnul întrebării buna funcționare a majorității în Parlament", adăugind: "avem încredere deplină în acest prim-ministru și în acest partid (PNȚCD, n.n.) pentru reușita reformei". În aceeași zi aveau loc negocieri între liderii coaliției, la care delegația PD n-a participat, protestând astfel față de declarația președintelui UECD.

FEBRUARIE - guvern minoritar

29 ianuarie - 3 februarie - guvernul a lansat, cu succes, prima ofertă de titluri de stat după 1989 pentru acoperirea deficitului bugetar (obținerea a 100 miliarde, titlurile având o valoare nominală de 1 milion, dobândă de 75%)

1 februarie - este numit noul ambasador al SUA la București, James, R. Rosapepe, și ambasadorul Franței, Pierre Henri Menat.

2 februarie - Emil Constantinescu, revenit de la Davos, unde a fost asaltat de întrebări despre criza politică din România, propune "un moratoriu care să ducă la încetarea disputelor care au făcut atât rău României", declarând: "atât partidele din opoziție, cât și partidele de la putere s-au comportat ca într-un an electoral, gerând dispute, fracționări și întârzieri nejustificate cu grave consecințe asupra reformei din România". PD cere în Parlament demiterea conducerii PR pentru atitudine partizană: a transmis pe post declarația președintelui UECD. S-a convenit semnarea unui nou protocol între partidele coaliției, PD punând însă condiția ca protocolul să nu interzică o eventuală Moțiune de cenzură!

3 februarie - miniștri PD au părăsit oficial guvernul, printr-o scrisoare în zece puncte adresată lui V. Ciorbea. Lui Adrian Severin i s-au retras responsabilitățile din PD pentru intervențiile sale critice la adresa propriului partid. Întilniri nocturne, comunicate despre noul protocol și formarea guvernului minoritar.

5 februarie - Demisionează din guvern și secretarii de stat PD. A fost semnat noul Protocol de funcționare a Coaliției de către liderii celor 6 partide (PNȚCD, PD, PNL, PSDR, UDMR, PAR). Nou protocol, nou șantaj câștigat de PD, anticonstituțional, prin crearea a doua organe de partid și de stat: Consiliul de coordonare politică și consiliul de coordonare parlamentară. În acest fel, guvernul recunoaște PD-ului, care nu mai e în guvern, dreptul de a-i dicta ce are și ce nu are de făcut, partidul lui Petre Roman având avantajul lipsei de răspundere și pe cel de a conduce țara prin veto în cele două consilii.

- Alianța Civică în Declarația despre starea coaliției (10/II): 1. Trebuia ca acceptarea demisiilor miniștrilor PD să fie precedată de un bilanț al activității demisionarilor pentru a putea stabili aportul fiecăruia la activitatea guvernului și stabilirea raportului logic între actul de decizie și cel de responsabilitate politică atât la nivel individual, cât și de partid; 2. Cele două comitete înființate prin noul protocol, mai importante decizional decât guvernul și

parlamentul, formate din liderii la putere, plus alții în semi-opoziție e o formulă nedemocratică. Mai grav, partenerii nu au aceeași definiție a noțiunii de reformă; 3. Prețul plătit de CDR prin protocol este exagerat de mare și inutil. Alegerile anticipate vor avea un CDR erodat de repetatele cedări; 4. Atitudinea PD după remanierea guvernului în decembrie 1997 și după semnarea protocolului nu sunt garanții ale unei colaborări corecte și constructive, întreținând un climat de instabilitate și confuzie. Pentru Alianța Civică, protocolul nu e o soluție de încetarea crizei, ci de continuare a ei. "Dacă oamenii politici nu vor găsi în ei înșiși curajul, priceperea și responsabilitatea pentru gestionarea țării, celor ce i-au ales trebuie să li se dea posibilitatea de a alege din nou".

- Pentru Ion Diaconescu, protocolul are virtutea de a fi aplanat criza. Radu Vasile, purtător de cuvânt PNȚCD intră "în concediu de activitate", la cererea sa, până în 15 martie.

6 februarie - Victor Ciorbea prezintă în fața presei

PRESCURTARI

CDR = Convenția Democrată Română (condusă de Ion Diaconescu, din care fac parte PNȚCD - președinte Ion Diaconescu, PNL - președinte Mircea Ionescu Quintus, PAR - Partidul Alternativa României - condus de Varujan Vosganian, PER = Partidul Ecologist Român - condus de Otto Weber și Federația Ecologistă Română, condusă de Alexandru Ionescu; Formațiile civice CARE fac parte din CDR: AFDP = Asociația Foștilor Deținuți Politici din România, Uniunea Mondială a Românilor Liberi, Asociația "21 Decembrie 1989" și Mișcarea România Viitoare)

A.C. = Alianța Civică, membru fondator CDR, care s-a autosuspendat din Convenție în 6 aprilie

PD = Partidul Democrat (prezidat de Petre Roman)

USD = Uniunea Social Democrată (alcătuită din Partidul democrat, condus de Petre Roman și Partidul Social Democrat Român, condus de Sergiu Cunesco)

UDMR = Uniunea Democrată a Maghiarilor din România (condusă de Marko Bela)

PDSR = Partidul Democrației Sociale din România (condus de Ion Iliescu)

ApR = Alianța pentru România (partid desprins din PDSR, condus de Teodor Meleșcanu)

PRM = Partidul România Mare (condus de Corneliu Vadim Tudor)

PSM = Partidul Socialist Muncitoresc (condus de Ilei Verdeț)

PS = Partidul Socialist (condus de Teodor Mohora)

CSAT = Consiliul Superior de Apărare a Țării

SRI = Serviciul Român de Informații (condus de Costin Georgescu)

SIE = Serviciul de Informații Externe (condus de Cătălin Harangea)

SPP = Serviciul de Pază și Protocol

FMI = Fondul Monetar Internațional

programul de reformă pe 1998. Noul miniștri propuși să-i înlocuiască pe miniștri PD - Constantin Dudu Ionescu (PNȚCD), ministrul Apărării, Ioan Avram Mureșan (PNȚCD), ministrul relațiilor cu Parlamentul, Romică Tomescu (PNȚCD), ministrul Mediului, Anton Ionescu (PNL), ministrul Transporturilor, Horia Ene (PAR) ministrul Cercetării. Ei vor fi validați de Parlament în 10/II cu 315 voturi pentru și 121 contra.

- Titluri din presa străină: "Jocul cu focul în România" (Neue Zuercher Zeitung); "Criza se accentuează în România" (Sueddeutsche Zeitung), "Guvernul român se clatină dar nu cade" (Frankfurter Rundschau), "România e inaptă pentru democrație" (Tageszeitung)

9 - 26 februarie - declanșarea grevei de către Federația Sanitas din CNSR-Frăția, condusă de Pavel Todoran, "mîna dreaptă" a iliescenistului Miron Mitrea. Guvernul dăduse Ordonanța 34, încă nediscuțată în Parlament, care prevedea o creștere de 25% a salariilor. Ministrul Sănătății ceruse 50%, greviștii cer 100%. În 12 februarie începe greva generală care este politizată - nemulțumirea greviștilor fiind concentrată împotriva primului ministru. Mai mult, greva este declanșată cu două luni înainte de introducerea sistemului asigurărilor de sănătate cînd 250.000 de salariați nu vor mai fi bugetari. În 26 februarie se discută în Camera Deputaților ordonanța 34, zi în care încetează și greva.

- A fost acreditat primul ambasador al României pe lângă OTAN în persoana lui Lazăr Comănescu, absolvent al Facultății de Comerț Exterior, doctor în relații economice internaționale, angajat MAE între 1972-1983, lector ASE (1983-1990) Revinit în MAE după 1990, cu misiune la Bruxelles pe lângă UE.

13 februarie - PD anunță formarea unui organism de monitorizare a guvernului, numit Corpul de supraveghere a activității guvernului.

- CSAT constată că "imigrarea clandestină lezează interesele țării" și că amploarea corupției are la bază vidul legislativ

16 februarie - Traian Băsescu încalcă protocolul lansîndu-se într-o critică virulentă la adresa partenerilor. Despre Alianța Civică el afirmă "este peste tot ca Securitatea"! Ion Diaconescu e surprins, dar "aceste ofense nu vor fi luate în seamă".

18-24 februarie - Sondaj CURS (Centrul de Sociologie Urbană și Regională): Emil Constantinescu - 45%; Ion Iliescu - 14%; C.V. Tudor - 13%; Teodor Meleșcanu - 12%; Petre Roman - 9%; CDR - 27,9% USD - 18%; PDSR - 18%; PRM - 13%

18 februarie - Comisia pentru administrație publică a Senatului a respins Ordonanța guvernului 22/1997 pentru modificarea și completarea Legii administrației publice locale datorită votului împotriva al PD care s-a alăturat opoziției. Ea a fost respinsă pentru că acorda posibilitatea persoanelor care exercită funcția de ministru să ocupe concomitent și o funcție în administrația locală (primar, consilier) - trimietre directă la premeiul Ciorbea. N-a contat că de votarea Ordonanței depindea programul FIDEL (program comun al guvernului român cu Uniunea Europeană) ce prevedea ajutorarea cu fonduri a inițiativelor care duc la dezvoltarea economiei locale.

20 februarie - Andrei Pleșu la Chișinău. Oscar Luigi Scalfaro la București.

21 februarie - Emil Constantinescu se întilnește cu Lucinschi la Galați. Parlamentul aprobă participarea României la operațiunile militare din Golf, alături de

SUA, cu un detașament de 50-60 de militari.

23 februarie - Emil Constantinescu convoacă în miez de noapte pe liderii coaliției pentru a-i convinge să voteze bugetul. PD l-ar vota dacă, concomitent încep discuțiile pentru alt guvern al coaliției cu alt prim-ministru.

24-27 februarie - FMI la București. Înaintea discuțiilor, V. Ciorbea a fost la Cotroceni pentru a avea *"susținerea partenerilor din coaliție"*. Poul Thomson a declarat : *"privatizarea și reforma au stagnat din august 1997", aflându-se "sub așteptări și sub obiectivele stabilite"*. Prima problemă spinoasă este restructurarea regiilor autonome, privatizarea întreprinderilor în pierdere, privatizarea sistemului bancar, a doua este bugetul pe 1998 în care există un deficit considerabil datorită reducerii impozitelor. Gaura din buget trebuie deci acoperită fie prin creșterea veniturilor suplimentare la buget, fie prin reducerea cheltuielilor. Așa că *"vom discuta acordarea celei de a treia tranșe după ce se va stabili un program clar"*.

- Regiile se fac vinovate de 2/3 din pierderile din sectorul de stat. Guvernul se angajase față de FMI că va prezenta până în 31 mai 1997 programul de restructurare a principalelor regii. Legea 207/1997 privind reorganizarea regiilor autonome în societăți comerciale (inițiată de Ulm Spineanu) a început să fie discutată în Parlament în plină agitație pentru remanierea guvernului, în toamna lui 1997, când s-a strecurat un amendament al PDSR, care, practic, bloca totul : aprobarea prin lege specială a restructurării fiecărei regii. În plus, parlamentarii PD s-au opus la modificarea în procedură de urgență a Legii, așa ca ea va fi discutată în procedură obișnuită când s-o putea!

27 februarie - Consiliul Național PNL și Comitetul Național PAC au aprobat, în ședințe separate, fuziunea dintre cele două partide. PNL își păstrează sigla, semnul electoral și programul politic, dar își modifică statutul prin introducerea funcției de președinte al Comisiei Naționale, destinată lui Nicolae Manolescu, care va reprezenta partidul în relațiile oficiale cu autoritățile interne și externe. Ionescu Quintus este președintele Biroului Permanent Central, vicepreședinte fiind Valeriu Stoica.

MARTIE - abandonarea lui Victor Ciorbea

2 martie - Coaliția discută despre votarea bugetului care nu este încă finalizat. Oricum, în noul buget, fiecare minister va avea fondul său de salarii și va putea decide menținerea întregului personal cu salarii mici sau reducerea lui pe criteriul de competență cu recompensarea performanțelor prin salarii mai mari.

3 martie - La consultările cu conducerea PNȚCD, căreia îi revine responsabilitatea rezolvării crizei economice, sociale, politice, morale și de comunicare (de când cu guvernul minoritar), Emil Constantinescu îndeamnă la mai multă hotărâre și *"să nu mai ia în calcul nici un fel de costuri politice, ci doar datoria față de cetățean"*

- A fost adoptată de către guvern noua organigramă a MAE, similară cu cea din țările occidentale. Problema este însă ca posturile să fie ocupate pe criterii judicioase. Pleșu și Caramitru au rezolvat târâgănatul litigiului al centrelor culturale: ele rămân la MAE, iar pentru personal și programe va fi consultat Ministerul Culturii.

- Emil Constantinescu a promulgat Legea pentru

acordarea unor drepturi persecutaților politici , inclusiv cei care domiciliază în străinătate.

5-6 martie - Emil Constantinescu în vizită în Olanda, unde a semnat memorandumul de cooperare economică. Întrebat despre criza politică din țară, președintele a contestat că ar fi altceva decât *"democrația în exercițiul funcțiunii."*

- PD este de acord cu bugetul, doar dacă va fi prezentat de un alt guvern cu un alt prim-ministru. În ziare apare pentru prima oară, de când intrase în mușenie, fotografia lui Radu Vasile : noul șef al karațiștilor....

9 martie - are loc, în absența PD, Consiliul de Coordonare Politică al coaliției. Dacă în 6 martie, Convenția hotărâse susținerea în continuare a lui V. Ciorbea, Ion Diaconescu admite pentru prima oară posibilitatea schimbării sale : *"dacă PD nu va vota bugetul, atunci, conform Constituției, primul ministru va fi obligat să-și dea demisia"*.

- n țară se înțeleg marșurile, mitingurile și demonstrațiile, și V. Ciorbea e înfățișat ca dușmanul numărul unu al reformei. Presa sporește cacofonia generală. Se induce din ce în ce în conștiința publică iminența schimbării primului ministru. Singura greșeală a acestuia din urmă este că a crezut că a munci e mai important decât a comunica, iar când s-a decis să mărturisească șantajul și sabotarea la care a fost supus era prea târziu.

11 martie - Gabriel Gafița este numit ambasador în Canada.

13 martie - Emil Constantinescu, însoțit de Andrei Pleșu și Alexandru Herlea se află la Conferința europeană de la Londra.

- Greco-catolicii preiau cu voie de la justiție catedra din Cluj.

14 martie - se constituie Partidul Național Român prin fuziunea Partidului Democrat Agrar (condus de Mihai Berca) cu Partidul Noua Românie (condus de Ovidiu Trăsnea, în care se înscrieseră Virgil Măgureanu). Președinte Berca, președinte de onoare Trăsnea, secretar general Virgil Măgureanu. Baiul este că, la dorința fostului director SRI, partidul poartă o denumire istorică și Ion Rațiu a deschis acțiune judiciară pentru "uzurpare de identitate".

- Executivul s-a întâlnit cu patronatul și sindicatele. Ultimele, nemulțumite de buget, au amenințat cu manifestații de protest. A fost adoptat proiectul responsabilității ministeriale.

14-15 martie - Ofițerii IPJ Constanța descoperă o uriașă cantitate de țigări străine (cu etichetă de ciocolată, debarcată de pe un cargou turcesc și depozitată în zona liberă...)

- La Consiliul Național Director al Alianței Civice este reactualizat sprijinul pentru Victor Ciorbea și guvernul său, alcătuit din persoane întregre și competente.

17 martie - Senatul respinge Ordonanța de urgență 22, din același motiv ca și în comisia senatului, fiindcă îi permitea lui V. Ciorbea să fie și primar. Cum a spus primul ministru, a fost un act necugetat, pentru că PD putea să elimine articolul respectiv și să voteze legea care promova angajamente europene luate de România. Legea este unul din principalele capitole ale Programului Național de Aderare la Uniunea Europeană și preambul la aderarea României la Charta europeană a autonomiei locale.

- Apare un sondaj manipulat, comandat de PD la Institutul pentru Cercetarea Calității Vieții (ICCV) - CDR - 28%; USD - 26,3%; PDSR - 24,5%; Fără alianța cu PSDR, PD singur ar avea 25% și PNȚCD

- 11,4%

19 martie - Mircea Ionescu-Quintus se declară de acord cu schimbarea primului ministru și a cabinetului său după votarea bugetului. *"Noi n-am spus niciodată că-l susținem pe V. Ciorbea, ci "cabinetul Ciorbea"*.

18-19 martie - La Brașov are loc întâlnirea a 40 de țărâniști: parlamentari, prefecți, șefi de filiale, în prezența secretarului general Radu Vasile și a vicepreședintelui Sorin Lepșa. La întâlnirea, sub acoperirea unei sărbători prietenești, s-au exprimat multe nemulțumiri față de gerontocrația și nepotismul din partid. Printre reproșuri, adesea corecte, care au ajuns, pe căi ocolite la conducerea partidului și la presă, s-a strecurat și critica referitoare la proasta gestiune a conflictului cu P D, partid care ar trebui să revină la guvernare și reconsiderarea susținerii necondiționate oferite de PNȚCD lui V. Ciorbea, care afectează credibilitatea partidului.

- Tia Șerbănescu este înlocuită la conducerea *"Cotidianului"* cu Ion Cristoiu.

19 martie - a început în Senat dezbaterile pe articole a Legii deconspirării Securității.

20 martie - 2500 de seminașiști și preoți ortodocși pe străzile Clujului protestează împotriva restituirii, prin justiție, a catedralei greco-catolice.

22 martie - alegeri în Basarabia. Partidul comunist obține 30,07%; Convenția Democrată - 19,36%; Mișcarea lui Lucinscki - 18,14%; Partidul Forțelor Democratice - 8,82%.

24 martie - izbucnește scandalul pașapoartelor false din Germania. Procurorul general al Köln-ului, Eckbert Bülles, declară într-o conferință de presă ca funcționari ai consulatului român din Bonn au procurat documente false unor infractori români. MAE e nemulțumit că omologii germani au făcut știrea publică înainte de a o comunica pe cale diplomatică. Demersul german este justificat de conivența unor polițiști din Craiova cu infractorii.

25 martie - Prim-vicepreședintele PNL, Valeriu Stoica, ministrul de Justiție, a adresat o scrisoare Congresului extraordinar PNL care va avea loc peste trei zile, în care cere *"rezolvarea - înainte de votarea în Parlament a bugetului - a schimbării primului ministru sau a guvernului în întregime"*.

- În aceeași zi are loc, în sala Dalles, după manifestarea prilejuită de aniversarea Revoluției de la 1848, constituirea Forumului Democrat din România, condus de bizantinologul Răzvan Theodorescu, șeful TvR în perioada marilor diversivni din primăvara lui '90 și a mineriadei, secondat de Iliescu, Adrian Năstase, Voican, Oliviu Gherman, Sergiu Nicolaescu, Mihai Mălaimare, Fănuș Neagu, Al. Mironov. Elogiile adresate lui Iliescu sunt însoțite de "un apel la intelectuali de stînga", "cum Alianța Civică este un forum al dreptei", cu dorința de a realiza "un autentic forum civic"!...

27 martie - Consiliul Convenției decide ca bugetul să fie prezentat de guvernul care l-a făcut, iar eventuala schimbare a cabinetului, după votarea bugetului, prin moțiune de cenzură.

- În aceeași zi are loc întrunirea Consiliului de coordonare națională a PD care decide "să aștepte" hotărârea PNL și cea a grupului reformist din PNȚCD condus de Radu Vasile. Neașteptata susținere venită chiar din Convenție îi radicalizează poziția : nu va vota bugetul și oricum, protocolul coaliției trebuie din nou - pentru a cita oară ?! - regândit.

28 martie - Congresul extraordinar PNL care a

aprobat fuziunea cu PAC, a adoptat Declarația politică a Biroului permanent în care se cere înlocuirea guvernului înainte de votarea bugetului, adică scrisoarea lui Valeriu Stoica. Ionescu Quintus e de părere că V. Ciorbea, a cărui "stare emotivă o înțelege" și pentru care are "un deosebit respect pentru că s-a sacrificat pentru o idee", "nu mai are tăria administrativă pentru a rezolva problemele politice ale țării".

- Reprezentantul FMI pentru Europa, Michael Deppler, are convorbiri cu primul ministru, în prezența lui Ilie Șerbănescu, Daniel Dăianu, Mugar Isarescu, John Hill, rezidentul în România al FMI. El a transmis opinia lui Michael Camdessus, președintele FMI, îngrijorat de situația politică care are un impact vizibil asupra economiei.

• Cercetările referitoare la riscul de țară, publicate de Central European Economic Review plasează România pe ultimul loc în Europa Centrală. Pentru România este prevăzută o scădere a PIB de 0,1%, în vreme ce în Bulgaria creșterea e nulă.

- Ion Diaconescu, la TvR, se pronunță pentru votarea bugetului, concomitent cu negocierile pentru un nou guvern.

30 martie - În presă apare scrisoarea adresată tuturor segmentelor vieții publice, semnată de cei trei miniștri independenți - Ilie Șerbănescu (ministru Reformei, susținut de PNȚCD), Daniel Dăianu (ministru de Finanțe, susținut de PNL) și Andrei Pleșu (ministru de Externe, susținut de PD): "Reforma pare să fi devenit un simplu pretext pentru negocierea unor poziții de putere", scriu cei trei miniștri, semnând totodată lipsa de comunicare din cadrul coaliției: "Cei care pot lua decizii ezită, cei care nu ezită sunt împiedicați să ia decizii. Nu se găsește tonul potrivit în comunicarea

cu cetățenii țării." "Totmai acum când accelerarea reformelor în economie este vitală și reclamă măsuri ferme și consecvente, care să beneficieze de un solid suport politic, tocmai acum discursul public se lasă confiscat de populism, demagogie și surescitare electorală". Miniștri semnatori au făcut "propuneri durezoase" pentru rezolvarea crizei, "dar ele nu se pot materializa în legi fără sprijin politic" și "lucrurile nu se pot îmbunătăți numai printr-o simplă schimbare de guvern". "Înfiorător este faptul, declară Daniel Dăianu, că se crede că, în România, chiar nu se poate face reformă".

30 martie - În absența primului ministru, aflat la Cotroceni pentru a-și depune demisia, Consiliul Convenției respinge propunerea PNL și se rialiază la punctul de vedere țărănist. Cea mai bună dovadă că CDR, ca structură politică, funcționează în gol, fără impact asupra evenimentelor.

30 martie - demisia primului ministru Ciorbea, nu numai din funcția de premier ci și din cea de primar al Bucureștiului. A doua zi apar în presă ample fragmente din textul prezentat la Cotroceni. A recurs la acest gest deoarece "campionii bărbăției în politică" s-au ferit de calea constituțională și de consecințele actului lor în fața țării, împingându-l la demisie "prin metodele unei "minerade" mai sofisticate". Speră că efectul imediat să fie votarea bugetului, pe care parlamentul îl poate dezbate "fără a fi perturbat de jocuri politice (...) și vă asigur că nici eu, nici echipa mea nu vom pretinde paternitatea asupra acestei legi." Refuzând orice demnități compensatorii, V. Ciorbea dorește să revină "la cea mai înaltă și întreagă demnitate: aceea de simplu cetățean al României, pentru a mă reculege și a-mi restabili legătura firească și directă cu oamenii din rîndul cărora provin". Dubla sa demisie e însoțită de declarația de

avere: "posed același apartament de trei camere ca în ultimii 15 ani și același auto-turism Dacia de 22 de ani. N-am făcut niciodată apologia celui "sărac și cinstit", dar mi s-a părut normal ca oamenii politici să devină mai bogați numai proporțional și numai odată cu țara". N-a practicat manifestările "bărbăției politice": "pumnul în masă, șmecheria, escrocheria, șantajul, lipsa bunului simț, îmbogățirea peste noapte pe seama cetățenilor..."; a crezut în munca de echipă și în programul de guvernare ca "un document de credință suficient pentru a face să tacă rivalitățile (...) N-am putut să concep că binele comun va prețui, pentru unii, mai puțin decât o iluzorie victorie de moment." Dorind noului cabinet "mai mult noroc, mai mult sprijin politic, mai multă înțelegere", avertizează opinia publică asupra faptului că "nici un demers nu va fi încununat de succes dacă lupta unor partide pentru popularitate și supremație în detrimentul partenerilor de coaliție nu va înceta. (...) Clasa politică românească nu poate, în fond, determina reforma economică, socială, legislativă și instituțională, pe care noi le-am demarat, fără a proceda cu seriozitate la propria sa reformă". Fostul prim ministru își încheie demisia mulțumind românilor care au dat dovadă de mai multă maturitate decât politicienii și care s-au dovedit mai consecvenți pe calea reformelor, în ciuda suferințelor, și care au crezut în bunele sale intenții.

- Pe perioada negocierilor pentru un nou guvern, prim-ministru interimar este Gavril Dejeu.

- "Frankfurter Allegemeine Zeitung" amintește că România, alături de Rusia și Slovenia, n-a permis încă accesul la dosarele Securității, relatînd eforturile senatorului Ctin Ticu Dumitrescu de a declanșa

caricatură de LAVINIU DRĂGHICI - Danemarca

dezbaterea proiectului de deconspirare a fostei poliții politice

31 martie - Lia Trandafir, consilier pe probleme de imagine și purtătorul de cuvânt al guvernului, Eugen Șerbănescu își dau demisia în semn de solidaritate cu Victor Ciorbea.

31 martie - Alianța Civică "își exprimă nemulțumirea față de felul în care, eludând procedurile parlamentare, partidele din CDR și președintele României l-au împins pe Victor Ciorbea spre demisie". Constatând "politica de cedări repetate și în final capitularea lipsită de justificare politică sau morală în fața pretențiilor PD", Alianța Civică "refuză să gireze acte politice care risipesc atât sacrificiile populației, cât și speranțele de ani întregi ale acesteia".

APRILIE - Guvernul din săptămîna Patimilor, Țigareta II și "baloanele de încercare".

1 aprilie - Comitetul de conducere PNȚCD desemnează ca prim-ministru pe Radu Vasile cu 42 de voturi din 72 exprimate (Mircea Ciomara obținuse 14 și Sorin Dimitriu 11), viitorul guvern urmînd să respecte "algoritmul" de constituire a primului cabinet Ciorbea. Negocierile dintre liderii coaliției, în prezența președintelui Constantinescu, restabilesc coaliția guvernamentală, păstrarea procentului de reprezentativitate, cu o altă repartizare a portofoliilor. PNȚCD pune condiții pentru a participa la guvernare: dezbaterea și votarea bugetului imediat după investitura guvernului; continuarea privatizării accelerate, îndeplinirea strategiei și programului de privatizare aprobat în februarie 1998; sprijinirea sectorului privat, mai ales a întreprinderilor mici și mijlocii; retrocedarea proprietății funciare, sancționarea abuzurilor legii 18/1991; modificarea legii 112/1995 (casele naționalizate) în sensul rezoluției Consiliului European (1123 din 24 aprilie 1997).

2 aprilie - Începe lupta portofoliilor. Radu Vasile, despre care Ion Iliescu spune că "este un om al dialogului, mai deschis, înțelege ceva mai bine problemele economice", iar T. Meleşcanu îl socotește "om pragmatic" se răzgîndește și nu mai retrace bugetul, deși își manifestase intenția de a-i aduce ceva modificări.

3 aprilie - Delegația română deplasată la Köln confirmă implicarea consulului român de la Bonn în afacerea pașapoartelor false furnizate unor "patroni" care foloseau cca 100 de copii (între 8-14 ani, blonzi cu ochii albaștri!) proveniți din orfelinate sau vînduți de părinți și care, formați în Polonia în furturi, erau obligați să aducă patronilor zilnic între 7000-9000 DM.

6 aprilie - "Autosuspendarea Alianței Civice din Convenția Democrată". Zoe Petre declară: "Principiile intransigente pot fi valabile în viața personală, dar nu au cum să funcționeze în viața politică. (...) Numai comuniștii au pretins că există (morală absolută, n.n.) și n-a existat".

- Este semnat un alt protocol al coaliției guvernamentale.

- gen. de divizie Nicolae Nițu este eliberat din funcția de consilier al ministrului de Interne datorită implicării sale în activități politice.

- C. Dudu Ionescu, încă ministrul Ap. N., declară că va înainta un proiect de lege privind amnistierea unor

militari și civili. - Acordul președintelui față de asemenea soluționare a vinovățiilor armatei din decembrie 1989 provoacă scandal.

7 aprilie - noul guvern este o combinație între primul și al doilea cabinet Ciorbea: Victor Babiuc (PD) revine la M.Ap.N., Traian Băsescu (PD) la Transporturi pentru a 4-a oară (!), la Justiție rămîne Valeriu Stoica (PNL), la Interne Gavril Dejeu (PNȚCD), la Ministerul Muncii Al. Athanasie (PSDR), la Finanțe Daniel Dăianu, Andrei Marga la MEN, la Ministerul Cercetării rămîne Horia Ene (PAR), la Cultură Ion Caramitru, la Ministerul Lucrărilor Publice Nicolae Noica, la Ministerul Tineretului Crin Antonescu (PNL), la Departamentul Integrare Europeană Alex. Herlea (PNȚCD), la Ministerul Minorităților Gyorgy Tokay. La Ministerul Comunicațiilor este numit Traian Pantîș (PNL), la Turism, Sorin Frunzăverde (PD), la Ministerul Privatizării Sorin Dimitriu (PNȚCD), Ioan Mureșan (PNȚCD) la Ministerul Reformei, la Ministerul Sănătății Francisc Barany (UDMR), la Ministerul Mediului Romică Tomescu (PNȚCD), la Ministerul Agriculturii revine Dinu Gavrielescu (PNȚCD). Ministru pentru relații cu parlamentul e numit Alex. Sassu (PD) iar ministrul de stat la M. Ap. N, cu rang de ministru, Ctin Dudu Ionescu (PNȚCD) Departamentul administrației publice locale este separat de secretariatul guvernului și revine lui Vlad Roșca (PNȚCD), de secretariatul guvernului răspunzînd Radu Stroe (PNL). Programul noului guvern este același cu cel al cabinetului Ciorbea, așa cum a rămas și bugetul neschimbat.

- PNL își inaugurează noul sediu în fosta reședință a lui Gheorghiu-Dej, o vilă cu 18 camere de pe Bdul Avatorilor, nr. 86

9 aprilie - Emil Constantinescu dă Declarația în legătură cu evenimentele din decembrie 1989, în care promite adevărul și respinge ideea vinovățiilor și a responsabilităților colective. Fie că e vorba de grațiere colectivă, după condamnare, fie că e vorba de amnistiere, o soluție între aceste variante este de competența parlamentului, în ce-l privește "garantează că în nici o situație nu voi promova o inițiativă menită să oprească anchetele, să ascundă fapte sau vinovății".

- Arhiepiscopul Vadului și Feleacului, IPS Bartolomeu Anania va propune Sf. Sinod implicarea Bisericii în viața politică, adică posibilitatea "de a îndruma o cale electorală" către partidele care reprezintă cel mai bine interesele Ortodoxiei.

11 aprilie - Petre Roman critică, într-o conferință de presă la Craiova, exigențele FMI și ale Băncii Mondiale față de noul guvern, socotindu-le "mixtiune" în politica internă a țării.

- La Tv, Zoe Petre califică propunerea lui Dudu Ionescu despre amnistierea armatei o ipoteză, iar acceptarea ei de către președinte, "un balon de încercare".

16 aprilie - pe aeroportul militar Otopeni a aterizat cu avizul Comandorului militar Ioan Suciu, un avion ucrainean de tip militar cu "transporturi speciale". Compania AIR SOFIA solicitase, în urgență, autorizația de survol și aterizare tehnică, pentru odihna echipajului. Col. Gh. Trușulescu - adjunct al directorului SPP, Nicu Anghel - a așteptat transportul, l-a plătit la scara avionului și a supravegheat descărcarea baxurilor de către zidari cu cagule. Țigările cu timbre false, n-aveau documente vamale. Ele au fost încărcate în 3 TIR-uri (valoarea lor de cca 13 miliarde de lei), cu destinația inițială întreprinderea

Faur din Mogoșoia. Interceptat, transportul a ajuns la Vama Chitila.

17 aprilie - Emil Constantinescu la investitura guvernului. "Nu mai este timp pentru lupte personale și de partid fiindcă dacă reforma eșuează orice victorie personală sau de grup este inutilă" și recomandă, "pe linia profesionalism, mai ales caracter".

21 aprilie - Victor Babiuc declară că "armata merită recunoștința națiunii pentru ce a făcut în decembrie 1989, nu hărțuiala la care este supusă astăzi", ea trebuie tratată "ca un bun național, nu ca o miză în jocurile politice".

De fapt, scandalul "culpabilizării armatei" a izbucnit în momentul în care investigațiile procuraturii militare au ajuns la persoane din suprastructura militară. Prin ordinul 522/1997 s-a interzis militarilor să dea declarații justiției fără aprobarea expresă a ministrului. Or, tocmai o amnistie colectivă ar echivala cu o culpabilitate colectivă. Și totuși trebuie să se afle cine răspunde pentru 162 de morți înainte de 22 decembrie și 942 după 22 decembrie 1989, cine răspunde de războiul informațional și de intoxicarea psihologică. În lipsa oricăror explicații, România a devenit o fabrică de generali. Din 1989, în opt ani, au fost avansate la gradul de general 763 de cadre militare (697 între decembrie '89 și noiembrie '96, adică 100 de generali pe an!)

22 aprilie - E. Constantinescu a primit la Cotroceni noua conducere a Academiei Române și a promulgat Legea falimentului băncilor.

- Izbucnește în presă, alertată de surse anonime, scandalul Otopeni.

24 aprilie - Este primit la Cotroceni Claes Eklund, șeful instituției Avocatul Poporului din Suedia. Instituția omologă din România funcționează la bufetul Senatului....

25 aprilie - reuniunea CSAT nu discută despre petrecania de la Otopeni, în schimb Constantinescu, vizibil dezinformată, declară: "așazisul scandal a fost o operație minuțioasă, bine pusă la punct de către organisme abilitate să lupte împotriva corupției și a contrabandei de țigări", rodul unor cercetări SRI, care a informat Vama și Garda financiară, astfel s-a "realizat flagrantul", ancheta fiind de domeniul parchetului militar datorită implicației unor cadre militare.

28 aprilie - Camera Deputaților a adoptat Legea privind organizarea referendumului (278 pentru, 10 abțineri) - pentru modificarea Constituției, declanșarea procedurilor va fi posibilă doar prin adoptarea în acest sens a unei legi; pentru demiterea președintelui, procedurile vor fi declanșate de o hotărîre a Parlamentului; pentru probleme de interes general, referendumul poate fi organizat prin decret prezidențial; prin referendum nu se poate schimba forma de guvernămînt.

29 aprilie - Nicu Anghel, directorul SPP, el însuși posesorul mai multor societăți comerciale, care i-a dat concediu colonelului Trușulescu permițîndu-i să se sustragă cercetărilor, și-a prezentat demisia. Au mai fost trecuți în rezervă gen. de brigadă Marin Mihai Stan, șeful centrului de documentare operativă din cadrul SPP, gen de brigadă Ion Dohotaru, șeful Direcției de protecție și siguranță militară din M.Ap.N. O comisie internă de anchetă SPP analizează situația fiecărui ofițer în parte.

MAI - Scandalul Otopeni devine nevroză națională

- Morișca comuniactelor, contra-comunicatelor (M.Ap.N. în prima zi neagă că avionul ar fi avut vreo încărcătură și în al doilea comunicat, după arestarea comandorului Suciuc, recunoaște că avionul n-a aterizat gol...), declarațiilor, ipotezelor, conferințelor de presă, se învîrte amețitor. În parlament, aleșii sînt mai preocupați de acest scandal decît de discutarea bugetului. Toată lumea urmărește pe viu cursa hoșul și gardiștii, Truplescu fugărit pe tot teritoriul de poliști care n-au decît o fotografie, multiplicată din presa și care datează de acum 20 de ani. Surse anonime semnalez apariția colonelului ba la granița vestică, ba la Giurgiu. Impresia generală este cea a unui adevărat bombardament informațional, care crează despre România imaginea unei țări a nimănui în care SPP e ca o gardă pretoriană care-l ține captiv pe președinte. De altfel, Zoe Petre declară că scandalul Otopeni viza discreditarea președintelui

3 mai - col. Trupulescu e arestat la Arad, mai e arestat Marian Chiață, realul destinatar al țigărilor de la Otopeni. Se vorbește că filiera urcă la Atena, apar noi nume implicate - sirianul Jamal Al Atm, partener de afaceri cu fostul șef al Gărzii Financiare, gen. Florică, irakianul Histam Silim

4 mai - este arestat pe aeroportul Otopeni sosit din Grecia, gen Florică

- în scandalul pașapoartelor false, a fost demis lt.col. Tudor Jan, șef al serviciului de combatere a crimei organizate din județul Dolj, cel care a divulgat infractorilor că sunt urmăriți de poliția germană. În 7 mai au fost demși din MAE șeful secției consulare și vice-consulul din Bonn, decizîndu-se totodată înlocuirea integrală a personalului de la consulatul român din Bonn.

- Gen. de brigadă Anghel Ștefan Andreescu a fost numit, prin decret prezidențial, șef al SPP

- Banca mondială a renunțat la programul FESAL. La început el a fost negociat cu guvernul Văcăroiu, care a luat tranșele dar n-a înfăptuit nimic. Banca Mondială a suspendat fondurile prevăzute dar, la sfîrșitul anului 1996, schimbarea a prilejuit o nouă negociere. Nodul gordian: întreprinderile producătoare de pierderi. La remanierea din decembrie 1997 B.M. a admis o nouă amîinare a termenelor pînă la 30 aprilie. Dar criza politică a blocat totul. După negocieri cu trei echipe guvernamentale, nu s-a mai aventurat să discute și cu al patrulea. Guvernul Vasile, de comun acord cu B.M. a declarat că FESAL nu e cel mai potrivit mijloc de a sprijini reformele din România, B.M. "rămînînd disponibilă" dar numai pe articulația unui program asumat de noul guvern; am scăpat astfel și de presiuni și de plata dobinzilor unor credite prost folosite. Doar că FESAL era cel mai cuprinzător program al implicării B.M. în reforma structurală: restructurarea Bacnorex și a sistemului bancar, priavitizarea băncilor și a regiilor autonome, a industriei (există 150-200 de întreprinderi responsabile de mari pierderi), întărirea disciplinei financiare.

8 mai - Au fost blocate, prin hotărîrea secretarului de stat Corneliu Gorcea, conturile RENEL, mai puțin cele destinate fondului de salarii, din cauza unei datorii de 1.965 miliarde lei către bugetul de stat. Se putea spera ca RENEL să-i someze la rîndul său pe datornici, mari întreprinderi de stat, și să se ajungă astfel la

soluționarea blocajului financiar. Radu Vasile a salutat curajoasa măsură, dar și-a schimbat părerea pe 12 mai după o întîlnire cu liderii coaliției, iar pe 13 mai Corneliu Gorcea a trebuit să-și dea demisia de la Ministerul Finanțelor. În timpul guvernării Ciorbea, RENEL beneficiase, la propunerea ministerului de Finanțe, de o reeșalonare a datoriilor pe doi ani, fiind scutită de plata unor penalizări, dar n-a respectat nici această convenție.

- CSAT ia în discuție contrabanda cu țigări în România care, "în ultimii 7 ani a cîpătat o amploare de natură a submina economia țării și a pune în pericol siguranța statului". Se impune de urgență Legea regimului străinilor și a monopolului de stat. Date furnizate de SRI și MI dezvăluie existența unor societăți particulare de pază care, alcătuite din foste cadre din Securitate, MI, SRI, M.Ap.N și SPP, desfășoară activitate de culegere de informații, filaj, investigații, interceptări telefonice în domeniul politic și militar în folosul unor cetățeni români și străini, dispunînd de forțe umane și posibilități tehnice deosebite, care le permit inițierea de acțiuni clandestine care pun în pericol siguranța națională. CSAT a hotărît ca structurile informative care fac parte din sistemul de apărare și siguranța națională să ia măsuri pentru a împiedica scurgerea de informații, prin întărirea controlului intern și pedepsirea exemplară a celor care se fac vinovați de asemenea abateri.

11 mai - Gen. Victor Stănculescu și Mihai Chițac audiați la Timișoara. Ambii dau vina pe morți : generalii Gușe și Milea.

- Emil Constantinescu refuză invitația Forumului Crans Montana. Paul Calderon i-a invitat de asemenea pe Iliescu, Năstase și Roman, iar într-o scrisoare "confidențială" adresată lui Iliescu (publicată de "Adevărul" în 15 mai -) scria că actualul guvern "nu are nici o credibilitate", președintele "pare total depășit de evenimente iar scandalurile iau o amploare din ce în ce mai mare". Calderon a mai declarat ca guvernul României a rămas dator Forumului, pentru sesiunea de anul trecut de la București, cu cca 100 de mii de dolari.

13 mai - operațiunea Țigareta este o acțiune deosebit de complexă care depășește granițele României, întinzîndu-se din nordul Africii pînă în zona Moscovei, a declarat gen. de brigadă Corneliu Grigoraș, șeful Direcției de protecție informativă din cadrul SIE, afirmînd că asemenea operații duc la "slăbirea bugetului cu sume fabuloase", și, prin aceasta pun în pericol siguranța națională.

17 mai - 150 de ani de la revoluția de la 1848. Te Deum pe Cîmpia Libertății unde au slujit împreună Mitropolitul Olteniei, Nestor Vornicescu și Arhiepiscopul Mitropolit greco-catolic Lucian Mureșan. Episcopul de Alba, Andrei s-a plîns președintelui că ortodocșii nu mai pot răbda "răzbuirea" greco-catolicilor. Mitropolitul Lucian a răspuns fără ostilitate, cu înțelepciune, ceea ce a provocat o furtună de aplauze și îmbrățișarea frățească a ortodocșilor cu uniții. Au urmat rugăciuni în Catedrala Blajului și seara foc de artificii...

21 mai - guvernul a aprobat desființarea secției militare de la Curtea Supremă de Justiție pentru a asigura compatibilitatea structurilor juridice ale României cu cele ale Uniunii Europene.

22 mai - are loc ședința Consiliului Suprem de Apărare a Țării. Se discută situația serviciilor secrete, consecința a defecțiunilor din SPP dovedite de scandalul Țigareta II. SRI a cunoscut "un proces de

ținuterie a personalului" și în prezent doar 22% din efectiv provine din fosta Securitate, dar din domenii tehnice de strictă specialitate; în SIE procentul cadrelor din vechea Securitate este de 41%, dar nu "din structurile fostei poliții politice" (sic!); în Direcția de Protecție și Siguranță Militară (M.Ap.N.) "s-au descoperit grave deficiențe în sistemul de selecționare și pregătire a personalului, sistemul de circulare și exploatare a informației și cooperarea cu celelalte structuri informative"; UM 0215 (care, să ne amintim, a fost înființată de Gelu Voican și s-a implicat în controlul și infiltrarea Pieței Universității) "a preluat cadre din fosta poliție politică" și CSAT a dispus desființarea și înlocuirea ei cu un serviciu specializat în urmărirea și sancționarea cazurilor de corupție în care sunt implicate cadre militare, un serviciu antiinfracțional în competența IPG. De asemenea au fost aprobate propunerile privind includerea României în viitoarele trasee de transport a hidrocarburilor din Marea Caspică spre Europa occidentală și, în acest sens s-a dispus constituirea unui "organism interministerial care să elaboreze o strategie de racordare a României la fluxul energetic marea Caspică-Europa"

Țigareta II Pentru AFP România a devenit un paradis al contrabandiștilor și mafiei în absența unei legislații riguroase, cazurile de contrabandă crescînd din 1990 de 4.200%, avînd ramificații în armată, poliție, serviciile secrete.

24-30 mai - Emil Constantinescu în Canada. Ministrul Industriilor și Comerțului, Radu Berceanu (PD), care a ajuns în Canada după sosirea delegației române, în absența președintelui și a primului ministru, aflat în Turcia, a modificat componența consiliilor de administrație ROMGAZ, RENEL și a numit un consiliu de administrație la PETROM, încalcînd protocolul privind reprezentarea partidelor în conducerea marilor regii autonome. În acest fel, persoane care se aflau în delegație s-au trezit concediate în timp ce tratau cu canadienii... A fost semnat memorandumul în domeniul cercetării și dezvoltării energiei și tehnologiei nucleare. Românii din Canada n-au putut afla programul "foarte încărcat al președintelui de la ambasadorul Gafița, ci de la poliția canadiană și așa l-au putut întîlni. În 27 mai, Emil Constantinescu a dat un interviu ziarului "The Globe and Mail" din Toronto în care a deplîns "modul arrogant" în care este tratată România de organisme financiare internaționale. "Economia e bazată pe un singur lucru - profitul, restul e poezie", a constatat el cu amărăciune. Peter Munk, președintele companiei "Trizec Halin" (constructor al celui mai înalt turn din Toronto, a unor șgîrie nori celebri din Chicago etc) a propus refacerea infrastructurii Bucureștiului, care ar trebui să devină un centru de afaceri în Europa Centrală, prin finanțare proprie, urmînd ca profitul să fie obținut de pe urma respectivelor clăiri. S-a hotărît continuarea lucrărilor la cel de al doilea grup al Centralei de la Cernavoda, Radu Berceanu insistînd asupra unor terenuri mai relaxate ale rambursării creditelor.

26 mai - A fost adoptat bugetul (231 voturi pentru, 129 contra - PDSR, PUNR, PRM și ApR) și, în aceeași zi a fost adoptat și bugetul asigurărilor de stat.

- Victor Ciorbea va lucra la sediul PNȚCD pentru primirea în audiențe, fiindcă "are mai mult timp liber".

Antonia Constantinescu

(urmare în numărul viitor)

CASA ROMANEASCA

120 bis, rue Haxo, 75019 Paris
(Metro Télégraphe sau Porte de Lilas)

Samedi, 5 Octobre 1998, à 17h - A la memoire d'une illustre figure de notre histoire : La Reine Marie de Roumanie, décédée il y a 60 ans, le 18 Juillet 1938.

Son charme et son dévouement ont été d'un grand secours aux soldats blessés lors des moments difficiles de la première guerre mondiale. Son rôle politique à l'occasion de la negociation des traités de paix, essentiel.

M. GUY GAUTHIER, conseiller à la Cour d'Appel, historien, auteur de "Missy" (Vie de la reine Marie, parue chez France Empire) évoquera des pages de vie et le rôle joué par cette grande et interessante figure de l'histoire roumaine, dont nous commemorons cette année la disparition il y a soixante ans.

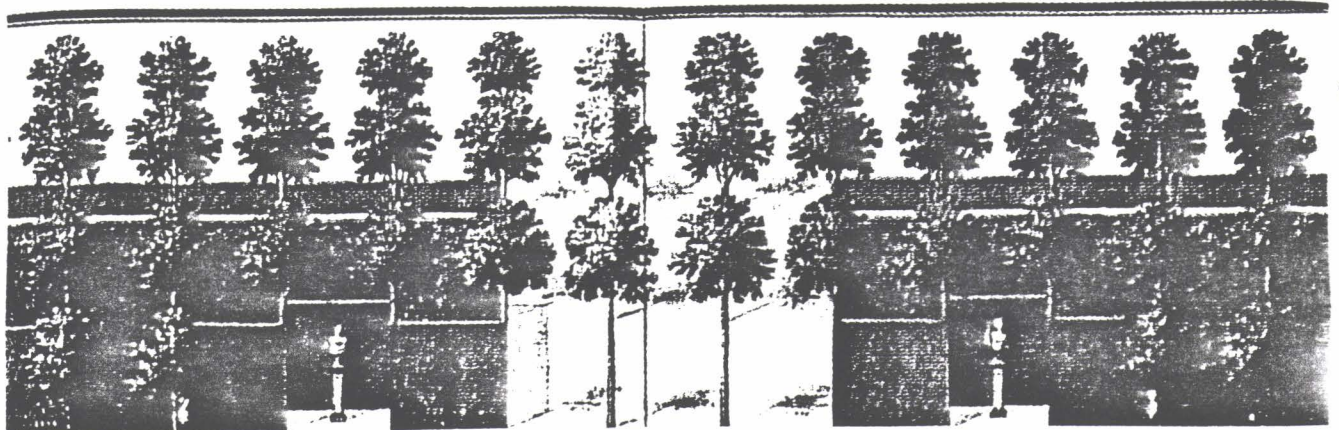
Sîmbătă, 21 octombrie 1998, la orele 17, Dl. ALEXANDRU DANIELOPOL, membru al Aéroclubului francez, ne va împărtăși informațiile sale în legătură cu interesanta contribuție românească la dezvoltarea aviației mondiale.

Mulțumim celor care au continuat să răspunda apelului nostru (v. Lupta nr. 246, p. 8) susținînd Association pour la Fondation Mémorial Sighet : Ileana Virtosu; Hortansa Tomoroveanu; Alexandre Thomault; Perifan Iancu Jean; Georges și Simona Gariepy; Pia Bader Fărcașanu (Germania); Dorina Radu; Florica Dulceanu; Michel Matheron; Leonida Mamaliga; Maria Sculy Logotheti; Alexandru Missirliu; Zamfira Șerbănescu; Dan Nicolas Șerbănescu; Dumitru Lăzăroi; Edgar Domitriu; Anca Lemaire; Ștefana Bianu; Gustav Gras; Ana Samuelli; Matei Lăzărescu; dr. Constantin Cepleanu (Elveția); Ion Filotti; Eliza Lăzărescu; Denise și Grigore Pop; Nathalie de Chaisemartin; Cornel Crișan; Françoise Garin; Roland Traunecker; Eva Maz; Cornelia Comorovski; Dr. Nicolas Coman (Elveția).

Trimiteți contribuția dvstră "à l'ordre de AFMS", pe adresa *Luptei* - 125 Bureaux de la Colline, 92213 St. Cloud

DECESE

În ultimele 10 luni, ne-au părăsit : marele pictor Corneliu Baba (28 decembrie 1997), regizorul Mircea Veroiu (26 decembrie 1997); compozitoarea Myriam Lucia Marbé; unul dintre cei mai fecunzi și probi ziaristi din exil, Constantin Mareș; profesorul de limbi romanice de la Universitatea din Copenhaga, Eugen Lozovan; ing. Nicolae Radu Pan Halipa, președintele Asociației Culturale pro Basarabia și Bucovina (14 februarie); sculptor, pictor și scriitor Ion Vlasiu; dirijorul Erich Bergel; germanistul, prof. dr. Mihai Isbășescu; jurista Yolanda Eminescu; filmolog și teatrolog Mihai Tolu; dr. Ermil Nichifor, dirijor al orchestrei de cameră a medicilor; prof. univ. dr. ing. Ioan Făgărășanu; compozitorul Vasile Veselovski; prof. dr. Dan Onicescu; actorul Dumitru Furdui (13 aprilie); scriitor și traducător Mihai Gramatopol; senatorul Radu Budeanu (PD); prof. dr. ing. Corneliu Răuță; cpt. (r) Radu Constantin Atanasiu, veteran de război (în Suedia); campion al României în perioada interbelică, Gavrilă Samuilă Barani; scriitorul Traian Liviu Birăescu; actorul Constantin Bărbulescu; Ioan Șoneriu, jurist, ambasador al Ordinului de Malta la București și UNESCO, fost președinte al Crucii Roșii Internaționale; atleta Lia Manoliu, președinta Comitetului olimpic Român; prozatorul și traducătorul Constantin Olariu; preot greco-catolic Eugen Remes, de la Misiunea "Sfînta Maria" din New York; marele prozator Ștefan Bănuțescu; prof. prodecan la Politehnica, Emil Florian; ; prof. dr. Alexandru Mavrodin; publicistul și traducătorul Teodor Molnar; preotul greco-catolic Horia Cosmovici; scriitorul Ion Potopin; părintele greco-catolic Pompei Onofreiu, protopop vicar la Sibiu; Maria Julieta Goleșcu; soprana Arta Florescu; dr. neurolog Ioan Mihai Botez (Montréal); fizician Antares Părvulescu de la Washington University (Uniunea Internațională de Astronomie a botezat o stea cu numele fizicianului român); critic de artă, Theodor Enescu, scriitorul și ziaristul Adrian Hamzea din Brașov; Episcopul greco-catolic Ioan Ploscaru; muzicolog Constantin Bugeanu; pictorul Ion Dimitriu.

LES SANCTIONS, A QUOI SERVENT-ELLES ?

L'évolution récente de la situation au Kosovo a suscité une campagne réclamant de nouvelles sanctions contre la Yougoslavie, alors que toutes les précédentes, appliquées depuis 1992, ne sont pas encore levées! Les médias, surtout Outre-Atlantique, demandent un nouvel embargo et des actions punitives à condition qu'il n'y ait pas de victimes dans les rangs des forces militaires américaines faisant partie des troupes de l'ONU ou de l'OTAN!

Début 1998, à propos de l'Irak, les plus hautes autorités françaises ont exprimé leur préférence pour la voie diplomatique et émis des doutes sur l'efficacité de l'embargo qui touche les populations et non les régimes en place. Effectivement, les expériences d'embargo aussi bien en Yougoslavie que contre Cuba et l'Irak, confirment le bien-fondé de ce point de vue.

A la différence de ces derniers, en Yougoslavie, le peuple avait réagi avec éclat contre le régime anti-démocratique. Au cours de l'hiver 1996/97, le peuple serbe, privé de tout, avec une économie en ruines, un chômage qui atteignait 50%, supportant, sans aide internationale appropriée, la charge de presque 700 000 réfugiés, avait trouvé la force, dans un sursaut inattendu, de manifester sans relâche contre le pouvoir pendant trois mois et par un temps exécrable. Certes, les leaders de l'opposition démocratique, hissés au premier plan par la révolte populaire, avaient été reçus ensuite dans les capitales occidentales dont les médias s'étaient montrés, pour une fois, bienveillants, en saluant le réveil de "l'autre Serbie". Hélas provisoirement ébranlé, le régime anti-démocratique profitant des dissensions au sein de l'opposition, mais surtout de l'appui et de la reconnaissance des Etats-Unis, des gouvernements de l'Union Européenne et de la faveur des diplomates et des multiples négociateurs et médiateurs internationaux, a réussi, non seulement à se maintenir, mais à renforcer sa main-mise sur le pays épuisé, à bout de souffle.

Pendant ce temps de la révolte démocratique en Serbie et au Monténégro, l'opposition albanaise au Kosovo n'a pas bougé, elle n'a, malheureusement pas essayé de prendre contact avec l'opposition serbe, ni donné suite aux avances de celle-ci. On oublie généralement, en particuliers les Albanais du Kosovo, qu'à la veille de la tragédie yougoslave, en mars 1991, le régime et ses dirigeants, tous - comme c'est le cas encore aujourd'hui, anciens titistes et communistes - avaient sorti l'armée et les chars dans les rues de Belgrade contre les manifestants et qu'il y a eu, à cette occasion, des morts et des blessés.

Contrairement à l'assertion d'un sociologue connu sur le "total-nationalisme" serbe, à Belgrade et en Yougoslavie les évènements au Kosovo n'ont provoqué aucune manifestation contre les Albanais, ni incidents avec les nombreux Albanais qui travaillent en Serbie, en dehors du Kosovo. D'ailleurs, pendant la tragédie yougoslave, les Serbes de Serbie n'ont pas montré un empressement particulier envers leurs frères de Croatie et de Bosnie. Plus de 100 000 jeunes appelés ont esquivé de servir dans l'armée populaire yougoslave, ce qui est un fait unique dans la longue histoire du peuple serbe! Les observateurs étrangers n'ont pu constater aucune attitude hostile du peuple serbe à l'égard des 109 000 Croates vivant en Serbie, des 240 000 musulmans, d'une dizaine de milliers de réfugiés Musulmans de Bosnie, des Slovènes et autres. Alors que les nationalistes croates ont forcé l'exode d'environ 500 000 Serbes, dont 250 000 de Krajina sous les yeux du monde entier qui n'a pas réagi!

Actuellement, le nettoyage ethnique achevé, il ne reste plus que 2% des Serbes en Croatie! Un phénomène similaire s'est produit en Slovinie à l'encontre des non-Slovènes qui y habitaient!

Le problème du Kosovo relève de "la quadrature du cercle" comme s'en

Suite page 11

LE DRAME DU KOSOVO

Aux yeux de l'opinion publique, le drame du Kosovo est dû aux brutalités de l'armée serbe qui effectue le "nettoyage ethnique" de cette province traditionnellement serbe, pour en chasser les Albanais. Les menaces de bombardements aériens de l'OTAN, réitérées par le président U.S.A., n'ont pas eu d'effet à ce jour sur les principaux responsables de ces actions, Milosevic et les chefs de l'armée estiment que des attaques aériennes n'auront pour résultats que destructions et victimes, parmi les civils. Les récents bombardements de missiles américains au Soudan et en Afghanistan ne prouvent pas le contraire!...

Au même titre que le drame de la Bosnie qui n'a pas encore pris fin, celui de Kosovo est en très grande partie le fruit de graves fautes politiques occidentales, qui ont commencé en 1942 et n'ont cessé de s'accumuler.

Pendant la guerre, alors qu'en Yougoslavie une armée clandestine dirigée par le général Mihailovic combattait les nazis, des agents à la solde de Moscou ont déterminé le gouvernement britannique à soutenir les partisans communistes de Tito.

Fin 1944, quand les troupes soviétiques ont chassé les Allemands, elles ont également installé au pouvoir Tito et liquidé ses adversaires démocrates.

Bosnie

Quatre ans plus tard, lors de la rupture entre Tito et Staline, l'Occident s'est empressé de tendre la main au premier, ce qui était compréhensible à une époque où la menace soviétique pesait lourdement sur toute l'Europe.

Il est moins heureux d'avoir soutenu et financé le régime et

Suite page 11

aperçoivent les nombreux diplomates et services américains, dont l'arrogance dans les affaires yougoslaves est aussi inefficace que partielle. Pour les Serbes, paradoxalement, le fait d'avoir été, pendant les deux dernières grandes guerres, du côté des démocraties occidentales, représente, aujourd'hui, un handicap. Il ne faut pas oublier, qu'au cours de la dernière guerre, 60 000 Serbes ont été expulsés du Kosovo par le pouvoir nazi albanais que les Allemands et les Italiens avaient mis en place, puis interdits de retour, après 1945, par le régime titiste.

L'évènement majeur de l'histoire des peuples balkaniques a été l'invasion turque, d'un côté et la vassalisation et conquête du Nord des Balkans par l'Empire habsbourgeois, de l'autre. Au Kosovo, lors de la bataille décisive contre les Turcs, en 1389, à la tête de la résistance balkanique se trouvait le prince serbe Lazare, mais aussi les représentants d'autres peuples parmi lesquels les Albanais. En combattant pour leur liberté, les Serbes ont pris une part active dans la lutte pour la liberté et l'indépendance de tous les peuples balkaniques. Un bon connaisseur polonais de l'histoire et des problèmes yougoslaves, C. Bobrowski, écrivait que " dans sa lutte, la Serbie n'a joui de l'appui des grandes puissances que par intermittence. Elle ne s'intégrait dans aucun des desseins durables formés par l'une quelconque de ces puissances, tandis que son histoire et sa géographie avaient de bonne heure donné à entendre qu'elle ferait un mauvais vassal... Il n'est pas étonnant dans ces conditions que le mythe - en bonne partie fondé - de la liberté conquise de haute lutte....., liberté qui n'est ni un don du ciel ni des puissances alliées, soit devenu l'une des composantes essentielles de la psychologie serbe" (1).

Toutes les sanctions économiques contre les Serbes et à plus forte raison, les représailles militaires unilatérales de l'OTAN, toucheraient non seulement la Yougoslavie (la Serbie et le Monténégro) qui, par sa position centrale dans les Balkans, contrôle toutes les voies principales, terrestres et fluviales de la région, mais aussi la Hongrie, la Roumanie, la Macédoine, l'Albanie, la Bulgarie, la Grèce et la Turquie.

Sur la complexité tragique de la question du Kosovo s'est exprimé, il y a plus de deux décennies, en 1975, avec une rare clairvoyance, André Malraux lors d'un entretien avec l'écrivain serbe Zivorad Stojkovic récemment disparu: "J'ai beaucoup de sympathie pour votre pays: j'ai admiré la Serbie durant la Grande Guerre; j'ai été impressionné par l'organisation et la

force de votre Résistance pendant la dernière guerre; j'ai gardé le souvenir de la Yougoslavie d'avant-guerre, bien qu'elle fut une monarchie, pour son opposition au fascisme, pour avoir refusé de s'allier à l'Axe. Au prix d'une guerre!..." Mais, ajoutait-il comme un reproche: "... Vous êtes dans une situation néfaste. Vous avez raison, votre Algérie est dans votre Orléanais. Si le Kosovo n'était que le pays de votre histoire, ce ne serait pas l'essentiel, mais il est au coeur de votre culture, et la culture, puisque c'est le bien le plus précieux que l'on possède, n'appartient jamais au passé. Je pressens plus que je ne comprends l'ensemble de la question. En plus de la détermination, il faut avoir le courage d'aborder toutes les possibilités de solution raisonnable, ce qui ne veut pas dire des solutions molles. C'est absurde, j'ai l'air de vous donner des conseils, alors que je ne fais que parler sincèrement, en ami..." (2).

Ce conseil est toujours valable. Il faut rechercher "toutes les possibilités de solution raisonnable".

Au printemps dernier, l'évolution de la politique occidentale concernant la question de Kosovo, notamment après le voyage à Belgrade des ministres des affaires étrangères de la France et de l'Allemagne avait enfin ébauché une perspective constructive et des méthodes appropriées pour se diriger vers une solution pacifique tenant compte, d'une façon impartiale, des intérêts légitimes des deux parties en conflit. Il est évident - et les deux ministres l'ont formellement reconnu - qu'outre le facteur démographique, la prépondérance numérique de la population albanaise, il y en a d'autres, non moins importants, en premier lieu l'intégrité territoriale de la Fédération yougoslave, les droits historiques du peuple serbe la sauvegarde et la protection de ses sanctuaires, le respect des droits des minorités nationales et religieuses, qui doivent être pris en considération et garantis par l'ONU, et en particulier par les Etats-Unis, la Russie et les pays de l'Union Européenne.

Dans l'état actuel des choses, après l'intervention de l'armée yougoslave consécutive aux actions terroristes de "l'armée de libération de Kosovo" albanaises, il est évident que seule une médiation pacifique concertée des Etats-Unis, de l'Union Européenne et de la Russie peut empêcher l'aggravation et l'extension du conflit. Il est non moins certain qu'une intervention armée des forces de l'OTAN et, en particulier, le bombardement de représailles contre les Serbes, que certains envisagent d'un coeur trop léger, ne feraient qu'exacerber les

l'armée communiste de Tito et de ses successeurs communistes, pendant les décennies qui ont suivies. L'Occident a persévéré dans cette attitude même après 1989 et après l'effondrement des régimes communistes dans le reste de l'Europe du Centre, au lieu de soutenir les opposants qui luttèrent pour l'instauration d'une vraie démocratie.

Cette attitude bienveillante de l'Occident a permis à Milosevic de lancer sa campagne nationale-communiste et de prendre le pouvoir à Belgrade. Il en a été de même dans les autres républiques de l'ex-Yougoslavie: Slovénie, Croatie où Bosnie, où d'autres ex-communistes ont pris le pouvoir.

Une politique occidentale lucide mais déterminée pouvait à l'époque, sinon instaurer la démocratie du jour au lendemain, du moins empêcher que les pires démagogues s'emparent du pouvoir et mettent cette partie des Balkans, à feu et à sang.

A ce jour, les victimes des drames de l'ex-Yougoslavie se retrouvent parmi toutes les nations mais ce sont les Serbes qui sont les grands perdants. C'est à eux que le régime de Milosevic a fait un mal irréparable par ses aventures militaires criminelles et catastrophiques. C'est ce régime qu'il faut changer.

passions extrémistes des deux côtés, favorisant la propagation infernale des hostilités qui risqueraient de mettre le feu à la poudrière balkanique et de compromettre irrémédiablement le rétablissement de la paix et de la sécurité dans cette partie stratégiquement décisive de l'Europe.

Dragas Keseljevic Marko Krstic
Djordje Radovanovitch

(Fondateurs du Groupe de Paris, qui, depuis 1971, rassemble, les intellectuels originaires de l'Europe du Centre et de l'Est, y compris la Russie).

(1) C. Bobrowski:
"La Yougoslavie socialiste"
p.15, 16 et 17, Armand Colin, Paris 1956.

(2) Zivorad Stojkovic:
"Une utopie obligatoire?"
p.464/5/6, Revue des Etudes slaves, tome cinquante-sixième, Fascicule 3, Paris 1984